

« Jag tänker döda dig. » Bakom djungelvegetationen kryper den ihop med siktet inställt på mannen bakom kameran. När jaguaren tar språnget hejdas han bara några decimeter från målet av kedjan han sitter fast i.

Staffan Widstrand har rest till de flesta av de platser han drömt om under sin 18 år långa karriär som fotograf.

Han har vandrat i Amazonas, mött de utrotningshotade afrikanska bergsgorillorna och jagat val med tjuktjerna i Sibirien. I fokus för varje bild står vad den visar och vad man kan säga med den.

– Jag har alltid försökt vara ärlig med var jag har fotat och vilka omständigheterna har varit, säger Staffan. Fotar jag ett djur i fångenskap mörkar jag det aldrig. En bra bild imponerar ändå. Jaguarbilden från Brasilien har publicerats otaliga gånger över hela världen.

– De här bilderna hör till de bästa bilderna på jaguarer som finns, säger Staffan sakligt. Det hade inte gått att ta liknande bilder av en vild jaguar utan att bli dödad.

Naturfotograf mot sin vilja

Efter flera utmärkelser och vinster i den världsomfattande tävlingen Shell Wildlife Photographer of the Year, är Staffan internationellt känd. Han var också med och startade det internationella projektet International League of Conservation Photographers, det nationella Rovdjurscentret De 5 Stora i Järvsö och Svenska ekoturismförbundet. Lite mot sin vilja stoppas han därför ofta in i facket naturfotograf.

– Det känns som en tvångströja ibland. Jag jobbar egentligen med reportagefotografering med människan i naturen i fokus. Varje bild har en

Staffan Widstrand är naturfotografen som inte gillar att bli kallad naturfotograf. Ändå är han aktuell med ett projekt där det mesta, bästa och läckra Europa har att erbjuda i naturväg ska resultera i runt 10 000 bilder.

TEXT AMY LAGERMAN FOTO STAFFAN WIDSTRAND

NÄRA NAT UREN

GALLERI STAFFAN WIDSTRAND

Jaguaren fotograferades av Staffan i Pantanal i Brasilien.

Staffan jobbar med reportagefotografering och värjer sig litet mot att kallas för naturfotograf..

historia. Som föreläsare bjuder han publiken på berättelser från verkligheten, som både är underhållande och lite tragiska. Inkonsekvens är ett återkommande inslag på Staffans föredrag.

– När en del förespråkare för naturskydd pratar om att skydda naturen från människan är det alltid underförstått att de själva och andra utvalda ska kunna komma och gå som de vill. Skyddet ska såklart inte gälla dem själva, bara alla andra.

« Jag har sett otroliga saker i naturen och fått lustcentrat kittlat många gånger. »

Och att låta den breda massan ta del av naturen är en förutsättning för naturens bevarande.

– Turism, att folk reser över hela världen är bra, förklarar Staffan. Jag hoppas att folk fortsätter resa till bergsgorillorna i Rwanda eftersom jag vill att de ska finnas kvar. Slutar turisterna att komma förlorar bergsgorillorna sitt värde och försvinner i nästa vecka. Människor blir mer engagerade av att se sig omkring.

Dessutom ökar toleransen för andra kulturer när vi reser. Tänk om alla skulle leva i en brunn och titta upp mot himlen. Hade vi inte mer att referera till skulle vi till slut tro att himlen är en rund prick. Det är så biggotteri och krig uppstår.

Staffan förklarar vad han jobbar för och presenterar sina argument utan att tvinga åhöraren att hålla med honom, men hans åsikter provocerar ändå. Staffan har blivit mordhotad över hemtelefonen och överfallen av varghatare i Värmland. Han vill ha högre skatter på alla fossila bränslen och han vill att varg och björn ska få ströva fritt i Sveriges skogar. Och kunna jagas lagligt. Naturen ska skyddas tillsammans med människan. Inte mot.

– Men att gå ut med sådant är ibland som att svära i kyrkan, säger Staffan och rycker på axlarna. Jag har fått lustcentrat kittlat många gånger genom att se otroliga saker i naturen. Då känner man instinktivt att «det här måste finnas kvar, detta är större än jag». Det handlar om eviga värden, sådant som måste bevaras.

Naturfoto till alla

Sedan två år förbereder Staffan nya projektet Wild Wonders of Europe som han beskriver som det största fotoprojektet i Europa hittills.

En av världens farligaste rovdjur kom så nära fotografernas bil att den kunde lägga beslag på en amerikansk advokats stativ, kamerhus och objektiv. Knastrandet avslöjade att isbjörnen nyfiket tuggade sönder fotoutrustningen under bilen.

Under sina år som fotograf har Staffan bland annat jagat med tjuktjerna i Sibirien.

I projektet Wild Wonders of Europe kommer deltagarna att visa det mesta och bästa av Europas naturarv.

– Vi räknar med att bilderna kommer att ses av mellan tio och ett par hundra miljoner människor. Vi vill nå långt, långt utanför de vanliga kretsarna som består av dem som håller på med naturfoto själva, säger Staffan. Vi vänder oss till den breda majoriteten och vill att alla ska drabbas av wow-känslan av vårt naturarv.

Med sig i projektet har han bland annat naturfotograferna Florian Möllers från Tyskland och Peter Cairns från Skottland. De har valt ut 50 av de bästa naturfotograferna runt om i Europa. En av målsättningarna är att visa upp Europas naturarv i 10 000 bilder.

– Det kommer att bli en fenomenal bildkollektion av det mesta, bästa och läckraste av Europa. Vi vill uppmana folk att ge sig ut i naturen – det

arter som varg, lo, trana, stork, utter och skarv var på väg att försvinna, men håller på att komma tillbaka tack vare kombinationen av att skydda naturen och förbjuda utsläpp av miljögifter. Verkligheten är långt ifrån rosaskimrande, men Natura 2000 är ett stort steg i rätt riktning.

Wild Wonders of Europe slår in på samma väg. Men förutom att visa fotografier från Europas bästa fotografer kommer också publiken att bjudas in i projektet. På projektets webbplats ska det finnas naturfotokolor, bloggar, nyheter och varje besökare ska kunna tanka upp sina bästa bilder av naturen i olika tävlingar.

Wild Wonders of Europe beräknas kosta i runda slängar 40 miljoner kronor och hittills har man samlat in sju av dessa. Flera tunga namn har

« Jag jobbar inte bara för pengarnas skull och jag gör absolut inga spektakulära innehållslösa grejer typ fota bajskorvar på en tallrik vid Stureplan och sedan göra utställning av det. »

här är vårt naturarv! Det finns nu, men bryr vi oss inte kan det vara borta om 50 år.

Vill också ha kul

Sedan EU:s naturskyddssystem Natura 2000 drog i gång har EU-länderna skyddat naturområden som motsvarar cirka elva procent av unionens landyta. Alla medlemsländer, alla som ansöker om medlemskap och alla som vill ha något med EU att göra, måste börja uppfylla kraven i Natura 2000.

– Wild Wonders of Europe firar den nästan okända comeback för en lång rad fantastiska djurarter som sker framför våra ögon, säger Staffan.

redan ställt sig bakom. Bland andra National Geographic, som kommer täcka upp projektet både i tidningen, stor bok och TV.

Hur orkar du?

– Jag hoppas folk ska känna att «ja, han har ju nog fan rätt» om de åsikter jag går ut med. Jag jobbar inte bara för pengarnas skull och jag gör absolut inga spektakulära innehållslösa grejer typ fota bajskorvar på en tallrik vid Stureplan och sedan göra utställning av det. Det är helt enkelt inte min grej. Jag står för min uppfattning, jag har något att säga och jag vill både göra något bra och ha kul under tiden. Det ska kännas innerligt. ■

STAFFAN WIDSTRAND

Ålder 48 år.
Familj Liisa 15 år och Mimmi 8 år
Bor och har kontoret i Järfälla.
Favoritobjektiv 12–24mm, 14–24mm, 105 Micro och 600mm.
Webbplats www.staffanwidstrand.se

Ett av Staffans återkommande motiv är nära porträtt.

Precis i rätt ögonblick, på rätt sida av ån, i en specifik dal lyckades Staffan ta en unik bild av älgen som tuggar på basthuden från hornen.

Den tjuktjenska gamle mannen mindes hur Sovjetunionen försökte utrota det Sibiriska folket.

Björnbilden används i föredrag där Staffan ifrågasätter rimligheten i att svenska rovdjur inte ska få leva i de svenska skogarna.

